

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/36/2022
Identifikačné číslo spisu:	5121211004
Dátum vydania rozhodnutia:	24.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5121211004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému R. S. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods.1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 24. mája 2022 v Bratislave o dovolaní obvineného R. S. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. januára 2022, sp. zn. 1Tpo/4/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. S. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina (ďalej tiež „okresný súd“) uznesením z 30. decembra 2021, sp. zn. 48Tp/86/2021 rozhodol tak, že obvineného R. S. podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku zobral do väzby s tým, že lehota väzby začala plynúť 27. decembra 2021 o 23.30 hod. a obvinený ju vykonáva v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina. Súčasne okresný súd podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol žiadosť obvineného R. S. o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Obvinený napadol uvedené uznesenie okresného súdu sťažnosťou. Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 25. januára 2022, sp. zn. 1Tpo/4/2022, zrušil uznesenie Okresného súdu Žilina z 30. decembra 2021, sp. zn. 48Tp/86/2021 a podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvineného R. S. zobral do väzby. Lehota väzby začala plynúť 27. decembra 2021 o 23.30 hod. a obvinený väzbu vykonáva v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina. Súčasne krajský súd podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol žiadosť obvineného R. S. o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom ustanovenej obhajkyne 6. apríla 2022 dovolanie označiac dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený poukázal na §71 ods. 1 písm. c), § 368 ods. 2 písm. h), § 372 ods. 1 Trestného poriadku s tým, že tak okresný súd, ako aj krajský súd, rozhodli o vzatí obvineného do väzby z tzv. preventívnych dôvodov, len na základe odpisu z registra trestov, podľa ktorého bol odsúdený rozhodnutím Okresného súdu Žilina sp. zn. 36T/66/2014 podľa § 156 ods. 1, § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) a § 364 ods. 1 Trestného zákona na 6 mesiacov so skúšobnou dobou na 1 rok do 29. mája 2015, pričom 2. novembra 2015 súd rozhodol, že sa osvedčil a hľadá sa na neho akoby nebol odsúdený. Druhýkrát bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Žilina zo 7. októbra 2019, sp. zn. 47T/77/2019, podľa § 360 ods. 1, § 364 ods. 1 Trestného zákona na 8 mesiacov s podmienkou na 1 rok a 6 mesiacov do 8. apríla 2021, 24. júna 2021 sa osvedčil a hľadá sa na neho ako nebol odsúdený. Ani v jednom prípade nebol odsúdený pre konanie, ktoré sa mu kladie za vinu a pre ktoré bol aktuálne v tomto konaní vzatý do väzby. Ako podľa neho vyplynulo z dôkazov, ktoré boli k dispozícii v čase rozhodovania súdu o väzbe (a aj neskôr), obvinený sa nedopustil žiadneho násillia na poškodenú, poškodená ho náhodne stretla (obvinený nijako nevyhľadával poškodenú a ani ju nekontaktoval) a sama dobrovoľne s ním išla k nemu domov, dobrovoľne u neho ostala a mala s ním sex. Poškodená mohla kedykoľvek odísť, či už priamo na ulici, alebo aj z jeho domu; taktiež dobrovoľne pila alkohol. Preto závery odvolacieho súdu, že konanie obvineného javí známky plánovitosti, sú podľa obvineného nepreukázané a intuitívne. Taktiež skutočnosť, že sa konanie uskutočnilo v domácom prostredí nemá žiadny vplyv na konštatovanie o dôvodnosti pokračovania obvineného v protiprávnom konaní, poškodená nebýva a nikdy nebývala v domácnosti obvineného, nie je ani jeho príbuzná a do jeho domácnosti prišla ona sama, dobrovoľne a to dokonca s dvomi ďalšími osobami (svedkami). Podľa obvineného ide o fabulácie súdu, ktoré nie sú podložené žiadnymi reálnymi skutočnosťami.

Ďalej obvinený poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. septembra 2011, sp. zn. 4Tost/29/2011, zo 17. februára 2010, sp. zn. 3Tost/3/2010, a konštatoval, že v tomto konkrétnom prípade obvineného okresný súd rozhodnutie o väzbe obvineného nezdôvodnil vôbec a stotožnil sa len s dôvodmi väzby, ktoré uviedol prokurátor. Odvolací krajský súd podľa obvineného v snahe potvrdiť toto nezákonné rozhodnutie, síce na základe odvolania (sťažnosti, pozn.) zrušil aspoň rozhodnutie o zatí obvineného do tzv. útekovej väzby, avšak preventívnu väzbu ponechal, pričom rovnako ako okresný súd neuviedol jedinú konkrétnu skutočnosť, pre ktorú rozhodol o väzbe obvineného podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, iba vyfabuloval bez dôkazov absurdné dôvody pokračovania v trestnej činnosti. Podľa obvineného by dohľad probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných obmedzení obvinenému (napr. zákaz požívania alkoholu, alebo zákaz priblíženia sa k poškodenú, prípadne iné, súdom určené opatrenia na zabránenie obvinenému v páchaní ďalšej trestnej činnosti) bolo v tomto prípade rozhodne konkrétnejšie, než uvalenie väzby len preto, že obvinený bol v minulosti trestne stíhaný a odsúdený. Ide podľa obvineného o veľmi chabé odôvodnenie tak závažného rozhodnutia, ktoré znamená pre obvineného stratu slobody a v tejto časti sa rozhodnutie odvolacieho súdu javí podľa neho taktiež ako arbitrárne.

S poukazom na uvedené obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že výrok napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým odvolací súd podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvineného zobral do väzby a výrok, ktorým žiadosť obvineného a nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka zamietol, je nezákonný a zároveň uznesenie v napadnutých výrokoch zrušil.

Prokurátorka príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k námietkam v podanom dovolaní obvineného uviedla, že skutkové zistenia ustálené súdmi prvého a druhého stupňa poskytovali dostatočný podklad pre konštatovanie, že obvinený je dôvodne podozrivý zo spáchania zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ako je mu kladené za vinu uznesením o vznesení obvinenia z 28. decembra 2021 a boli tak splnené materiálne podmienky a zároveň tiež formálne podmienky (rozhodnutie o väzbe v zákonom stanovenej lehote) na vzatie obvineného do väzby z obavy z pokračovania v trestnej činnosti v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Rovnako za súladné so zákonom považovala prokurátorka konštatovanie krajského súdu (ako i okresného súdu), že v prípade obvineného neboli splnené podmienky na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka s poukazom na osobu obvineného. V tejto súvislosti prokurátorka poukázala na to, že obvinený

bol v minulosti dvakrát odsúdený, pričom obidve odsúdenia sú za násilnú trestnú činnosť. Pokiaľ ide o odsúdenie 47T/77/2019 (ide o druhé odsúdenie obvineného), v tejto trestnej veci bol obvinený odsúdený za fyzický útok a vyhrážky zabitím, pričom skutok sa stal 24. júna 2019, i v tejto trestnej veci bol obvinený vo väzbe.

Napriek predchádzajúcim odsúdeniam, uvedomujúc si možný postih za svoje konanie, zo zadokumentovanej dôkaznej situácie podľa prokurátorky vyplýva dôvodné podozrenie, že obvinený sa opäť dopustil protiprávneho konania, keď zneužil bezbrannosť poškodenej po tom, čo požila alkohol, ktorý jej opakovane núkal, hoci vedel, že ešte nemá ani 18 rokov. Následkom požitia alkoholu sa poškodená nevládala brániť a obvinený s ňou potom vykonal pohlavný a análny styk.

Zároveň prokurátorka uviedla, že z § 371 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že právo podať dovolanie proti rozhodnutiu, ktorým bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, má iba minister spravodlivosti. Obvinený toto právo nemá; ustanovenie § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku sa vzťahuje k právoplatnému rozhodnutiu súdu vo veci samej. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného odmietol ako podané neoprávnenou osobou podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané neoprávnenou osobou.

V prvom rade je potrebné k veci uviesť, že ustanovenie § 371 ods. 2 Trestného poriadku rozširuje nielen dôvody dovolania, keď oprávňuje ministra spravodlivosti podať dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia aj vtedy, ak bolo napadnutým rozhodnutím porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe a Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienечnom prepustení obvineného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienечne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienечnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste, ale zároveň aj okruh rozhodnutí, proti ktorým možno dovolanie podať. Uvedené otázky sú totiž vždy predmetom iných rozhodnutí, než taxatívne vymedzených v § 368 ods. 2 Trestného poriadku.

V prípade takýchto (iných) rozhodnutí predstavuje porušenie Trestného zákona osobitný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý priznáva zákon iba ministrovi spravodlivosti a ktorý je vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spočívajúcemu v zásadnom porušení práva na obhajobu, ktorého uplatnenia sa v tejto veci domáha obvinený, v pomere špeciality. Zo znenia § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku pritom vyplýva, že obvinený je oprávnený podať dovolanie proti rozhodnutiu, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok, iba vtedy, ak bol tento opravný prostriedok podaný proti niektorému z rozhodnutí uvedených pod písmenami a) až g) tohto ustanovenia. Rozhodnutie o vzatí do väzby však v tomto výpočte nie je.

Z uvedeného je zrejmé, že proti uzneseniu o vzatí do väzby, resp. proti rozhodnutiu, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok proti takémuto rozhodnutiu, je oprávnený podať dovolanie len minister spravodlivosti. Súčasne najvyšší súd uvádza, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím o väzbe v zmysle § 72 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, avšak obvinený nie je osobou oprávnenou podať dovolanie proti uvedenému rozhodnutiu.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného R. S. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.